

Zał. Do pisma z dn. 02.09.2020 r.

mgr inż. arch. Jakub Krzyczkowski

Modernizacja dworców kolejowych XX-lecia międzywojennego a ochrona ich wartości kulturowych

STRESZCZENIE

Przedmiotem badań niniejszej rozprawy są budynki dworców kolejowych powstałe w okresie dwudziestolecia międzywojennego (1919-1939), analizowane w kontekście współczesnych modernizacji i adaptacji oraz wpływu tychże działań na ich wartości zabytkowe. Do badań wybrano grupę obiektów, w których działania te zostały przeprowadzone w latach 2006-2014. Zakres terytorialny badań ogranicza analizowany zasób do obiektów powstałych na terytorium II Rzeczypospolitej i znajdujących się w obecnych granicach Polski. Zachowane dworce i budynki stacyjne z okresu XX-lecia międzywojennego to niejednokrotnie kompletne zespoły infrastruktury (oprócz samych zabudowań także budowle takie jak wieże wodne, kładki, wolno stojące szalety, wiaty) o dużych wartościach historycznych, estetycznych i użytkowych. Ze względu na szczególne uwarunkowania PKP w okresie przed transformacją ustrojową w 1989 roku były rzadko modernizowane i konserwowane, dlatego często w całości zachowują historyczny układ i charakter co stanowi jedną z ich największych wartości. Studium przypadku każdego z wybranych obiektów obejmuje analizę zebranych materiałów i informacji na temat stanu historycznego, przekształceń, nawarstwień, stanu przed i po przeprowadzeniu współczesnych prac modernizacyjnych. Przeprowadzona analiza porównawcza wskazuje relacje pomiędzy zawartością dokumentacji przedprojektowej i projektowej a dokonanymi w ramach modernizacji przekształceniami z uwzględnieniem ich wpływu na zmiany wartości zabytkowych dworców.

SŁOWA KLUCZOWE

dworce kolejowe, modernizacja, adaptacja, wartości zabytkowe, wartościowanie zabytków

